

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2021/2022

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa przedmiotu

Socjologia kultury

2. Nazwa kierunku

Socjologia

3. Poziom studiów

pierwszego stopnia

4. Liczba punktów ECTS

3

5. Liczba godzin w semestrze

semestr	w	ćw	lab/lek	prj/zp	pws	prk
III	30	15				

6. Język wykładowy: polski**7. Wykładowca**

Dr hab. Hanna Podedworna, prof. PSW

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

8. Wymagania wstępne

1. Znajomość podstawowych pojęć socjologicznych.

9. Cele przedmiotu

C1 Przekaz wiedzy i terminologii z zakresu socjologii kultury.

C2 Poznanie cech kultury polskiej i europejskiej, wpływu globalizacji na kultury narodowe i regionalne, powstanie kultury popularnej, opis współczesnych praktyk kulturowych.

C3 Poznanie wyników badań empirycznych na temat uczestnictwa w kulturze Polaków.

10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Student, który zaliczył przedmiot:

odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się

WIEDZA

EU01	ma zaawansowaną wiedzę na temat socjologii kultury;	K_W02
EU02	ma zaawansowaną wiedzę o instytucjach kultury i sposobach ich badania;	K_W04

UMIEJĘTNOŚCI

EU03	potrafi przeprowadzić obserwację zjawiska z dziedziny kultury;	K_U01
EU04	potrafi wypowiadać się w mowie i piśmie na temat praktyk kulturalnych i partycypacji kulturalnej;	K_U05
EU05	potrafi rozpoznawać najważniejsze trendy, procesy przemian kultury określające kształt współczesnej rzeczywistości;	K_U09

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

EU05	jest świadomy rangi i docenia znaczenie sfery kultury w życiu społecznym;	K_K06
------	---	-------

11. Treści programowe

Forma zajęć – wykłady

1. Socjologia kultury: zakres problemowy subdyscypliny i metody badań:
 - problematyka badań socjologii kultury
 - socjologia kultury a socjologia kulturowa
 - etymologia pojęcia kultura i naukowe definiowanie pojęcia
 - metody badawcze socjologii kultury.
2. Specyfika socjologicznego podejścia w badaniu kultury
 - główne orientacje teoretyczne socjologii kultury
 - pojęcie obiektu kulturowego
 - socjologia kultury a antropologia kultury.
3. Socjologia kultury wobec zmian rzeczywistości kulturowej: kanon i jego zanikanie
 - pojęcie kanonu kulturowego
 - dzieła kanoniczne i ich znaczenie w życiu społecznym
 - kanon zamknięty i otwarty
 - przyczyny zaniku kanonu kulturowego w Polsce
 - wzorzec „człowieka kulturalnego” w świadomości Polaków i jego ewolucja.
4. Kultura jako wytwór społeczny. Proces nabywania kultury, akulturacja i socjalizacja
 - źródła kultury
 - nabywanie kultury przez jednostkę
 - etapy socjalizacji
 - typy procesów nabywania kultury
 - enkulturacja i jej funkcje społeczne.
5. Uczestnictwo w kulturze. Dystrybucja i odbiór kultury
 - rozumienie uczestnictwa w kulturze
 - koncepcja układów kultury A. Kłoskowskiej
 - wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania uczestnictwa w kulturze
 - „wąskie” i „szerokie” ujęcie partycypacji kulturalnej
 - rozumienie uczestnictwa w kulturze przez Polaków
 - obraz Polaka kulturalnego.
6. Typy uczestnictwa w kulturze, praktyki kulturowe i przemysły kultury
 - pomiar uczestnictwa w kulturze i wskaźniki partycypacji kulturalnej
 - typy uczestników kultury według Tomasza Szlendaka
 - ewolucja zachowań kulturowych Polaków
 - cechy współczesnych praktyk kulturalnych Polaków
 - przemysły kultury i rynki sztuki
 - przemysły kreatywne, kreatywna gospodarka.
7. Kultura masowa a kultura popularna
 - pojęcie kultury masowej
 - kultura popularna jako fenomen nowoczesności
 - kategorie analityczne kultury popularnej
 - krytyka kultury masowej
 - funkcje społeczne środków masowego komunikowania
 - uczestnictwo Polaków w kulturze masowej.
8. Zróżnicowanie kultury w społeczeństwach współczesnych
 - różnorodność form życia społecznego jako czynnik zróżnicowania kultury
 - cechy społeczne a kulturowe: nieostrość różnic i relacje
 - czynniki autonomizacji cech społecznych i kulturowych
 - nowe formy społeczno-kulturowe: style życia, subkultury, nowoplemiona, sekty, mniejszości etniczne i religijne.

9. Kultura współczesna jako kultura iwentowa. Kultura nadmiaru

- cechy współczesnych praktyk kulturowych Polaków
- aktywne i bierne praktyki kulturowe
- kultura jako zbiór iwentów
- rutynizacja karnawału
- kultura konsumpcyjna i skutki jej rozwoju
- funkcje kultury iwentu
- kultura nadmiaru i jej społeczne konsekwencje.

10. Nowe praktyki kulturowe Polaków

- kulturowe sprzeczności kapitalizmu D. Bella i klasa próżniacza T. Veblena
- przykłady oddziaływania konsumpcjonizmu: Z. Bauman
- tradycyjne i nowe praktyki kulturowe Polaków
- hierarchia form aktywności kulturalnych
- nowe praktyki kulturowe i miejsca ich realizacji
- rozsypany czas wolny i okienkowy odbiór kultury.

11. Dynamika kultury (teoria konwergencji, teoria dyfuzji)

- teorie zmian kultury
- rodzaje konwergencji
- dyfuzja i modernizacja
- zasady dyfuzji kulturowej: Ralf Linton
- czynniki sprzyjające zmianie społeczno-kulturowej.

12. Zmiany społeczno-kulturowe, problemy tożsamości zbiorowej i indywidualnej

- ogólne skutki zmian społeczno-kulturowych
- akulturacja i konflikt kultur
- czynniki oporu wobec zmian
- tradycja i model radykalizacji nowoczesności: Beck i Giddens.

13. Kultury narodowe i ich przemiany

- kultura jako atrybut wspólnoty narodowej
- korelaty kultury narodowej
- tożsamość narodowa
- ojczyzna prywatna i ideologiczna
- globalizacja a kultury narodowe.

14. Rewolucje medialne i wspólnoty kulturowe

- pojęcie „stare” i „nowe media”
- cechy społeczeństwa informacyjnego
- rozwój społeczeństwa informacyjnego
- kultura techno-merytokratyczna i techno-elity.

15. Sztuka i zabawa w kulturze współczesnej

- sztuka jako dziedzina kultury
- problemy socjologii sztuki
- pojęcie systemu artystycznego
- homo ludens i człowiek zabawy Znanieckiego
- zabawa i jej znaczenie społeczne
- zabawa w dobie globalizacji.

Forma zajęć - ćwiczenia

1. Wprowadzenie do problematyki zajęć, informacja o literaturze i warunkach zaliczenia.
2. Wspólnoty wyobrażone i tożsamość narodowa.
3. Instytucje kultury w Polsce i ich zróżnicowanie.

4. Aktywność kulturalna Polaków.
5. Gry i zabawy ruchowe jako element dziedzictwa kulturowego polskiej wsi.
6. Ekonomizacja i prywatyzacja uczestnictwa w kulturze.
7. Kultura konsumpcji i style konsumowania.
8. Kultura popularna i masowa.
9. Klasy społeczne, gust i styl, dystynkcje, kapitał kulturowy.
10. Aktywność Polaków w czasie wolnym.
11. Nowe media i uczestnictwo w kulturze.
12. Koncepcja dziedzictwa kulturowego. Kultury regionalne i lokalne.
13. Tradycje, wynajdowanie tradycji i komercjalizacja dziedzictwa kulturowego.
14. Mediatyzacja zabawy w kulturze współczesnej.
15. Omówienie prac zaliczeniowych.

12. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. wykład w formie prezentacji multimedialnej
2. dyskusje na temat przeczytanej lektury (ćwiczenia)
3. wykonanie obserwacji lokalnej instytucji kultury (ćwiczenia)
4. praca w grupie i dyskusja

13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe)

1. obecność i aktywność na zajęciach (ćwiczenia)
2. oceny za wykonanie 3 zadań domowych (ćwiczenia)
3. test zaliczeniowy z wykładów

14. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	liczba godzin
1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje	51
2. Nakład pracy studenta: przygotowanie do ćwiczeń i wykonanie zadań domowych przygotowanie do pisemnego testu zaliczeniowego	15 9
suma	75
liczba punktów ECTS	3

15. Literatura

Literatura podstawowa:

1. M. Golka, Socjologia Kultury, Wyd. Nowe, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2013.
2. M. Krajewski, Kultury kultury popularnej, Wyd. Naukowe UAM, R.I. , Poznań 2005 (on-line).
3. P. Sztompka, O pojęciu kultury raz jeszcze, „Studia Socjologiczne” 1/2019 on-line.

Literatura uzupełniająca: (ćwiczenia) dostępna on-line

1. K. Burdyka, Gry i zabawy ruchowe jako element dziedzictwa kulturowego polskiej wsi, PDF.
2. D. Gałarowski, Globalizacja a kultura narodowa. Perspektywa europejska, pdf.
3. M. Juza, Perspektywy rozwoju kultury popularnej w obliczu nowych mediów, pdf.
4. Ł. Kaprańska, „Nasze strony”. Ojczyzna prywatna i ideologiczna na portalach polskich emigrantów w Wielkiej Brytanii, Media i Społeczeństwo, 2017, nr. 7.
5. P. Kruczkowska, Urzędnik kontra menadżer – przemiany roli kierownika instytucji kultury, „Przegląd Socjologii Jakościowej” 2016, t.2 (on-line).
6. Kulturalna hierarchia. Nowe dystynkcje i powinności w kulturze a stratyfikacja społeczna, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańsk 2016, s. 111-131, pdf.
7. Oddolne tworzenie kultury. Perspektywa antropologiczna. Raport z badań, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa 2015.
8. Popularność muzyki disco polo, CBOS, Raport 104/2018.
9. Patriotyzm Polaków, CBOS Raport 105/2018.
10. Co przyniesie przyszłość- o horoskopach ..., Raport CBOS 103/2018.
11. Korzystanie z Internetu, Raport CBOS 62/2018.

12. Stan czytelnictwa w Polsce w 2019 roku, Biblioteka Narodowa.
13. J. Szulborska-Łukaszewicz, Instytucje kultury w Polsce. Specyfika ich organizacji i finansowania, „Zarządzanie w Kulturze”, 2012, nr 13, z.4 (pdf.).
16. Formy oceny – szczegóły
Zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną. Zaliczenie ćwiczeń student otrzymuje na podstawie obecności i aktywności na zajęciach oraz ocen otrzymanych z 3 zadań domowych o charakterze praktycznym. Zaliczenie wykładu odbywa się na podstawie oceny z testu zaliczeniowego. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną oceny z zaliczenia ćwiczeń oraz oceny z testu zaliczeniowego.
17. Inne przydatne informacje o przedmiocie
1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji.
2. Zajęcia odbywać się będą w Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II.
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć.
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem.